

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/127/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212221490
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4212221490.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a členov senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Západoslovenská distribučná, a.s., so sídlom Bratislava, Čulenova 6, IČO: 36 361 518, zastúpený: ius aegis s.r.o. so sídlom Bratislava, Nedbalova 12, IČO: 36 857 203, proti žalovanej: P. B. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., Ul. K. O. XXX/X, o zaplatenie 1.963,98 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 10C/179/2013-345 zo dňa 17. januára 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti **m e n í t a k**, že žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanej **p r i z n á v a** proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorého nároku rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že žalovaná je povinná žalobcovi zaplatiť sumu vo výške 1.070,55 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 1.070,55 eur od 12.06.2011 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100%. Rozhodnutie odôvodnil právne s poukazom na ust. § 19 ods. 3, § 20 ods. 1, § 30 ods. 1 § 39 ods. 1, 2 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, § 1 ods. 1, § 3, § 4, § 5 vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR č. 154/2005 Z.z., § 45 ods. 1, § 106 ods. 1, 2, § 415, § 420 ods. 1, 3, § 348 ods. 1, 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Z.z. Občiansky zákonník, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Uviedol, že žalobca sa písomnou žalobou zo dňa 24.09.2012 domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy vo výške 1.963,98 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 1.963,98 eur od 12.06.2011 do zaplatenia a náhrady trov konania titulom náhrady škody v dôsledku neoprávneného odberu elektrickej energie. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 17.05.2011 vykonaním kontroly odberného miesta zistil, že elektromer je v zapnutom stave a spotreba je registrovaná, v dôsledku čoho došlo k neoprávnenému odberu elektriny a vzniku škody žalobcu v celkovej výške 1.963,98 eur. Uvedenú škodu žalobca žalovanej vyfakturoval faktúrou č. 3103604 zo dňa 27.05.2011 splatnou dňa 11.06.2011, ktorú žalovaná napriek písomnej výzve neuhradila. Súd prvej inštancie vo veci dňa 16.10.2012 vydal platobný rozkaz č. k. 6Ro/717/2012-13, ktorý bol na základe odporu žalovanej zrušený v celom rozsahu s tým, že v rámci vecného odôvodnenia odporu žalovaná vzniesla námietku premlčania dlhu. V súvislosti s námietkou žalovanej vznesenou konaní kde namietala, že žalobca pri podaní žaloby nepripojil správne plnomocenstvo a že splnomocniteľom bola spoločnosť ZSE energia, a.s., ktorá nie je žalobcom uviedol, že z plnomocenstva pripojeného k žalobe vyplýva, že ním splnomocniteľ ZSE energia, a.s, splnomocnil spoločnosť GRABAN, TORMA & PARTNERS s.r.o. k zastupovaniu vo všetkých právnych úkonoch v rámci súdneho vymáhania pohľadávok voči žalovanej. Uviedol, že keďže žalobu podala spoločnosť Západoslovenská distribučná, a.s., je zrejmé, že k žalobe pripojené plnomocenstvo nepreukazovalo

oprávnenie právneho zástupcu podať žalobu s tým, že predmetný nedostatok procesnej podmienky bol v priebehu konania odstránený predložením plnomocenstva, ktorým žalobca splnomocnil vyššie uvedenú spoločnosť GRABAN, TORMA & PARTNERS s.r.o. na zastupovanie vo všetkých súdnych konaniach, čím došlo k odstráneniu nedostatku procesnej podmienky spočívajúcej v nepreukázaní oprávnenia pôvodného právneho zástupcu podať žalobu v mene žalobcu. Námietku žalovanej o neplatnosti plnomocenstva udeleného právnomu zástupcovi pre skutočnosť, že podpisy splnomocniteľa a splnomocnenca nie sú na tej istej listine ako samotný obsah plnomocenstva nepovažoval za dôvodnú, keďže takáto podmienka pre platnosť plnomocenstva nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu. V súvislosti s námietkou žalovanej vznesenou v prvoinštančnom konaní o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie, vo všeobecnej rovine vysvetlil inštitút aktívnej a pasívnej legitímácie s poukazom na rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo 205/2009 zo dňa 29.06.2010. Uviedol, že aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu mal za preukázanú, pretože na odbernom mieste K. O. X, A. v období od 19.10.2008 do 17.05.2011 mal za to, že nebola uzatvorená zmluva o dodávke elektriny v dôsledku čoho dochádzalo k neoprávnenému odberu elektriny a v príčinnej súvislosti s tým vzniku škody žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej sústavy a nie ako dodávateľovi elektriny. Konštatoval, že odoberaním elektriny bez platne uzatvorenej zmluvy o dodávke elektriny dochádza k stratám v distribučnej sústave, čím vzniká škoda práve prevádzkovateľovi distribučnej sústavy, ktorým je žalobca, čo osvedčuje jeho aktívnu vecnú legitímáciu. Obdobne mal za preukázanú aj pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej poukazujúc na správu Mestského úradu Komárno zo dňa 25.07.2013, z ktorej vyplynula skutočnosť, že žalovaná bola počas trvania neoprávneného odberu elektriny prihlásená na adrese odberného miesta k trvalému pobytu s tým, že v priebehu prvoinštančného konania predmetná skutočnosť nebola žalovanou vyvrátená. Keďže v rozhodnom období na predmetnom odbernom mieste bol k trvalému pobytu prihlásený aj nebohý manžel žalovanej, poukázal na ust. § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúceho spoločnú zodpovednosť viacerých škodcov s dôrazom na skutočnosť, že poškodený má právo požadovať náhradu škody v plnom rozsahu od ktoréhokoľvek z viacerých škodcov. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že mal za preukázané, že v období od 01.04.2005 do 18.10.2008, na odbernom mieste K. O. X, A. bola uzatvorená zmluva o dodávke elektriny medzi dodávateľom ZSE Energia, a.s., a odberateľom Ing. P. K. s tým, že od predmetnej zmluvy dodávateľ s účinnosťou odo dňa 18.10.2008 odstúpil. Stav elektromera bol určený odhadom na 26.367 kWh z dôvodu neprístupnosti odberného miesta v čase revízie s tým, že od 19.10.2008 pre dané odberné miesto nebola uzatvorená zmluva o dodávke elektriny. Vzhľadom na vyššie uvedené a s poukazom na ust. § 39 ods. 1 zákona č. 656/2004 o energetike uviedol, že vykonanou kontrolou odberného miesta zo dňa 17.05.2011 došlo k zisteniu neoprávneného odberu s tým, že stav elektromera ku dňu vykonania kontroly predstavoval 36.897 kWh, a preto má žalobca v zmysle ust. § 39 ods. 2 nárok na náhradu škody vzniknutej neoprávneným odberom elektriny. V súvislosti s námietkou premlčania vznesenou zo strany žalovanej poukázal na ust. § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka s tým, že ustálil, že subjektívna premlčacia doba žalobcovi začala plynúť dňa 17.05.2011 resp. v deň kedy sa na základe kontroly dozvedel o neoprávnenom odbere. Uviedol, že objektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa škodovej udalosti, v konkrétnom prípade každý deň neoprávneného odberu zvlášť a keďže neoprávnený odber trval odo dňa 19.10.2008 do 08.10.2009 (tri roky pred podaním žaloby) objektívna premlčacia doba uplynula a za obdobie od 09.10.2009 do 17.05.2011 neuplynula, a preto nárok žalobcu za nepremĺčané obdobie od 09.10.2009 do 17.05.2011 považoval za dôvodný. V súvislosti s námietkami žalobkyne o nepredložení zmluvy o dodávke elektriny uzatvorenej s jej nebohým manželom zo strany žalobcu ako aj nepredložení odstúpenia od predmetnej zmluvy uviedol, že napriek tomu že žalobca v konaní nepredložil predmetnú zmluvu a ani odstúpenie od nej, keďže ich pre odstup času nemohol dohľadať s tým, že keďže ani žalovaná za uvedené rozhodné obdobie v konaní nepredložila zmluvu o dodávke elektriny a ani netvrdila, že takáto zmluva bola pre dané odberné miesto v tom čase uzatvorená, vyhodnotil, že zmluva počas rozhodného obdobia uzatvorená nebola. Zdôraznil, že ak žalovaná namietala nesplnenie podmienok pre ukončenie zmluvného vzťahu zo zmluvy o dodávke elektriny uzatvorenej jej nebohým manželom na jednej strane a dodávateľom na druhej strane, tak bolo potrebné si uplatniť takúto námietku a nároky z nej vyplývajúce voči samotnému dodávateľovi, keďže ide o iný subjekt ako je žalobca navyše tým, že po smrti jej manžela žalovaná uzatvorila novú zmluvu o dodávke elektriny s tým, že žiadnym spôsobom nepreukázala zánik predchádzajúcej zmluvy o dodávke elektriny iným spôsobom ako odstúpením od zmluvy uznala skutočnosť, že pre dané odberné miesto nebola uzatvorená zmluva o dodávke elektriny. V napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 45 Občianskeho zákonníka uviedol aj to, že žalovaná sama potvrdila, že jej nebohému manželovi sa nepodarilo doručiť odstúpenie od zmluvy s tým, že zásielka sa vrátila odosielateľovi ako neprevzatá v odbernej lehote. Z dôkazov, ktoré žalovaná v konaní predložila a ktoré mali svedčiť o tom, že jej manželovi odstúpenie od zmluvy doručené

účinne nebolo z dôvodu jeho hospitalizácie v čase doručovania, o čom ako dôkaz predložila správa zo Sociálnej poisťovne, súd prvej inštancie dospel k záveru, že z predmetného dôkazu vyplýva len skutočnosť svedčiaca o práceneschopnosti jej nebohého manžela, a to v období od 08.09.2008 do 17.06.2009 avšak nie skutočnosť, že by bol v čase doručovania hospitalizovaný. Zdôraznil, že ak žalovaná namietala nedoručenie odstúpenia od zmluvy tak, obdobne túto námietku mala uplatniť voči dodávateľovi, ktorý od zmluvy odstúpil a ktorý je odlišným subjektom ako žalobca. K námietke žalovanej, že žalobca mal vykonať zásahy, aby nedochádzalo k neoprávnenému odberu uviedol, že žiadny právny predpis neukladá povinnosť prevádzkovateľovi distribučnej sústavy odpájať od elektriny tie odberné miesta, kde nie je evidovaná zmluva o dodávke elektriny a k tvrdeniu žalovanej, že keďže zmluva o dodávke elektriny je spotrebiteľská zmluva, bolo na daný právny vzťah potrebné aplikovať predpisy o ochrane spotrebiteľa uviedol, že žalobca sa domáhal náhrady škody za neoprávnený odber elektriny, nejde teda o nárok zo zmluvy o dodávke elektriny ako spotrebiteľskej zmluvy, preto na daný právny vzťah nemožno aplikovať predpisy o ochrane spotrebiteľa. K údajnému porušeniu ust. § 19 ods. 3 zákona o energetike žalobcom a potrebe aplikácie § 30 ods. 1 a § 20 zákona o energetike súd udáva, že § 19 zákona o energetike nesúvisí s predmetom konania, § 30 a § 20 sa netýkajú neoprávneného odberu elektriny, preto na uplatnený nárok žalobcu nemajú žiaden vplyv, týkajú sa zmluvného vzťahu medzi dodávateľom a odberateľom, o čo však v danom prípade nejde. K dôvodnosti nároku na daň z pridanej hodnoty poukázal na zákon č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty, v zmysle ktorého je aj náhrada škody predmetom dane a nie je oslobodená od dane. Záverom vyslovil, že vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru o dôvodnosti nároku žalobcu na náhradu škody za neoprávnený odber v nepremičananej časti resp. za obdobie od 09.10.2009 do 17.05.2011 vo výške 1.070,55 eur, vo zvyšnej časti resp. v časti premičaného nároku na náhradu škody za neoprávnený odber elektriny za obdobie od 19.10.2008 do 08.10.2009 vo výške 893,43 eur, žalobu zamietol. O úrokoch z omeškania rozhodol tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 1.070,55 eur od 12.06.2011 do zaplatenia. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP, tak že žalovanú zaviazal voči žalobcovi k náhrade trov konania v rozsahu 9,02 %.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie domáhajúc sa, aby odvolací súd vec posúdil a v celom rozsahu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania. V odvolaní uviedla, že má za to, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v nedostatočnej miere, že pochybil po procesnej stránke, pretože začal konať na základe žaloby podanej neoprávnenou osobou s tým, že uvedené po procesnej stránke nie je možné dodatočne odstrániť. V podanom odvolaní namietala, že súd prvej inštancie sa riadne nevysporiadal s jej obranou, že predmetný spor je subsumovaný pod zákon o ochrane spotrebiteľov. Namietala, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal jej vedomosť o spôsobenej škode. Poukázala na skutočnosť, že žalobcu v konaní pôvodne zastupovala advokátska kancelária Graban Torma a partner, s.r.o., ktorá podala návrh na vydanie platobného rozkazu s tým, že plnomocenstvo pre uvedenú advokátsku kanceláriu bolo udelené spoločnosťou ZSE Energia, a.s, napriek tomu právny zástupca podal žalobu v mene spoločnosti ZSE Distribúcia, a.s., ako žalobcu, teda za úplne iný subjekt ako je uvedený v splnomocnení s tým, že mala za to, že z dôvodu podania žaloby neoprávneným subjektom založilo neodstrániteľnú podmienku konania a toto porušenie zákona možno zhojiť len podaním novej žaloby. Z uvedeného dôvodu považovala žalobu žalobcu za nulitný právny úkon, ktorý nemohol mať za následok začatie súdneho konania podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Konštatovala, že žaloba bola podaná neoprávnenou osobou, čím došlo zo strany advokátskej kancelárie k prekročeniu oprávnenia konať za žalobcu, čo podľa jej názoru zhojiť nemožno. Rovnako tak namietala skutočnosť, že podpisy na plnomocnenstve týkajúceho sa právneho zastúpenia žalobcu sa nenachádzajú na jednej listine. Hodnovernosť plnomocnenstva spochybnila aj z dôvodu, že ako žalovaný je v ňom uvedené jej meno, čo podľa jej názoru správne nie je, pretože v čase podania žaloby jej nebohý manžel bol nažive, a preto mal byť žalovaným práve on. Naďalej namietala nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu (pôvodne ZSE Distribúcia, a.s.). Mala za to, že nie možné pripísať na jej ťarchu skutočnosť, že v konaní nepredložila zmluvu o dodávke elektriny, pretože ju po uplynutí niekoľkých rokov predložiť nevedela, súčasne však za neospravedliteľnú považovala skutočnosť nepredloženia predmetnej zmluvy tým subjektom, ktorý si z nej uplatňuje práva. Taktiež uviedla, že nevedela, že v období od 19.10.2008 dochádzalo na odbernom mieste K. O. X, A. k neoprávnenému odberu elektrickej energie, pretože o tejto skutočnosti nedostala žiadne vyrozumienie a bola v domnení, že za odber elektriny riadne platí, keďže v danom čase mal jej nebohý manžel na mene viacero odberných miest. O jej dobromyseľnosti, že za dodávku elektriny riadne platí na vyššie uvedenom odbernom mieste svedčí aj skutočnosť, že po smrti svojho manžela žiadala o zmenu zmluvy resp. o zmenu odberateľa elektriny. Vytkla súdu prvej inštancie, že nezabezpečil dôkazy tak aby bolo možné potvrdiť alebo vyvrátiť skutočnosť, či písomnosť o odstúpení od zmluvy o dodávke elektriny sa

dostala v danom okamihu do sféry dispozície jej zosnulého manžela. V tejto súvislosti mala za to, že bolo preukázané, že zásielka obsahujúca odstúpenie od zmluvy sa nedostala do sféry jej manžela, pretože bol v nemocnici. Nesúhlasila s názorom súdu prvej inštancie o tom, že žiaden právny predpis neukladá žalobcovi povinnosť obmedziť dodávku elektriny alebo jej distribúcie v prípade neoprávneného odberu elektriny. Posúdenie premlčania súd prvej inštancie považovala za nesprávne. S poukazom na § 2 ods. 1 zákona o dani z pridanej hodnoty škoda nie je predmetom dane resp. nie je zdaniteľným príjmom, a teda v súvislosti so škodou nedošlo k vzniku daňovej povinnosti. Nesúhlasila so spôsobom výpočtu škody zo strany žalobcu a mala za to, že súd prvej inštancie predmetný výpočet nemal uznať. V súvislosti s vyššie uvedeným poukázala na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 668/15 z 11.08.2015 v časti výpočtu výšky škody pri neoprávnenom odbere elektriny. Osobitne poukázala na znenie predmetného nálezu, kde bolo vyslovené, že ak sa škoda nedá určiť tak sa určuje na základe vyhlášky napr. ak je nefunkčný elektromer, alebo odber sa uskutočnil mimo elektromeru s tým, že mala za to, že dané odberné miesto malo riadny elektromer, vôbec nedošlo k jeho poškodeniu a ani obchádzaniu. Uviedla, že pri výpočte neoprávneného odberu žalobcom sa jednalo o fiktívnu škodu vypočítanú odhadom podľa vyhlášky. Naďalej zotrvala na tvrdení, že úrok z omeškania nie je možné priznať od 12.06.2011. Nesúhlasila ani s výrokom napadnutého rozhodnutia o trovách konania.

3. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec (odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné) v súlade s § 378 a § 219 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa ustanovenia § 388 CSP zmeniť (keď nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie).

5. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

6. Z obsahu podaného odvolania žalovanej proti napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že v podanom odvolaní uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP, teda jednou z námietok žalovanej bolo, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

7. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie vecí predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd - neaplikoval príslušnú právnu normu, t. j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu, - aplikoval nesprávnu právnu normu, t. j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú, - obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo - správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou zo dňa 09.10.2012 domáhal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1.963,98 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 1.963,98 eur od 12.06.2011 do zaplatenia a trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, dňa 17.05.2011 bola vykonaná kontrola odberného miesta, ktorou bolo zistené, že elektromer je v zapnutom stave, spotreba je registrovaná, čím došlo k neoprávnenému odberu elektriny, v dôsledku čoho žalobcovi neoprávneným odberom vznikla škoda v celkovej výške 1.963,98 eur, ktorú žalovanej vyfakturoval faktúrou č. 3103604 vystavenou dňa 27.05.2011 splatnou dňa 11.06.2011, avšak k jej úhrade zo strany žalovanej nedošlo ani napriek písomnej výzve na zaplatenie zo dňa 03.08.2011. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom č. k. 10C/179/2013-345 zo dňa 17.01.2019 žalobe čiastočne vyhovel, keď rozhodol, že žalovaná je povinná žalobcovi zaplatiť 1.070,55 eur, ako aj úrok z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 1.070,55 eur za čas od 12.06.2011 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol pre premlčanie nároku žalobcu s tým, že žalobcovi voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 9,02 %.

9. Podľa odvolacieho súdu v danej veci je potrebné aplikovať § 39 ods. 1 a ods. 2 Zákona o energetike, ktorý je právny predpis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom špeciálnym. Ustanovenie § 39 ods. 1 zákona o energetike taxatívnym spôsobom vymenováva prípady neoprávneného odberu. Zo znenia ustanovení zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike je možné vyvodit' aktívnu vecnú legitimáciu osoby oprávnenej požadovať náhradu škody vzniknutej neoprávneným odberom elektriny. Ak podľa § 39 ods. 1 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike v znení účinnom ku dňu 08.09.2008 dochádza k neoprávnenému odberu elektriny pre absenciu existencie zmluvy o dodávke elektriny tak škoda vzniká prevádzkovateľovi distribučnej sústavy resp. distribútorovi elektriny, ktorým je práve Západoslovenská distribučná, a.s., (predtým ZSE Distribúcia, a.s.) ako držiteľovi povolenia na distribúciu elektriny na západnom území Slovenskej republiky. Škoda teda nevzniká dodávateľovi elektriny, ktorý je odlišným

subjektom od distribútora, pretože práve dodávateľ je tým subjektom, ktorý v konečnom dôsledku zabezpečuje prevedenie elektrickej energie prostredníctvom distribučnej sústavy. Z uvedeného vyplýva, že na základe záväzkovoprávneho vzťahu vzniknutého zo zmluvy o dodávke elektriny sa dodávateľ elektriny zaväzuje odberateľovi zabezpečiť elektrickú energiu, ktorú však musí previesť prostredníctvom distribučnej sústavy, ktorá parí distribútorovi s tým, že za danú distribučnú službu dodávateľ poskytuje distribútorovi medzi nimi dohodnuté plnenie (plnenie za prenos elektriny cez distribučnú sústavu). V dôsledku toho, že na niektorom z odberných miest prichádza k neoprávnenému odberu elektriny resp. odberu elektriny bez uzatvorenej zmluvy o dodávke elektriny dochádza k prevedeniu elektriny cez distribučnú sústavu distribútora, avšak za takúto službu pre absenciu dodávateľa (pre neexistenciu zmluvy o dodávke elektriny) distribútorovi nemá kto poskytnúť plnenie, na základe čoho mu vzniká škoda, ktorú zákon o energetike kvalifikuje ako škodu spôsobenú neoprávneným odberom elektrickej energie. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalovanej uplatnenou v odvolaní, pretože vzhľadom na uvedené dospel k záveru o danosti aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Za podmienky preukázania neoprávneného odberu (pri jeho nepreukázaní nemôže byť poškodeným).

10. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu riadne zisteného súdom prvej inštancie uvádza, že v konaní bola nesporná skutočnosť, že v období od 19.10.2008 do 17.05.2011 (rozhodné obdobie) dochádzalo na odbernom mieste K. O. XXX/X, A. - Z. Q. k odberu elektrickej energie, čo preukazuje protokol o zistení neoprávneného odberu zo dňa 17.05.2011 predložený žalobcom, rovnako tak nesporným bolo, že zmluva o dodávke elektriny č.9401823242 pre dané odberné miesto existovala resp. bola medzi dodávateľom a nebohým manželom žalovanej platne uzatvorená na obdobie od 01.04.2005 do 18.10.2008 aj napriek tomu žiadna zo strán predmetnú zmluvu v konaní nepredložila. Spornou však bola skutočnosť platného skončenia zmluvy o dodávke elektriny č.9401823242 zo strany dodávateľa elektriny, a to s poukazom na rozporné tvrdenia žalovanej, ktorá argumentovala tým, že nemala vedomosť o skončení danej zmluvy, čo malo preukazovať aj to, že po smrti jej nebohého manžela žiadala o vykonanie zmeny odberateľa resp. „prepis“ elektromeru (č. l. 61).

11. Podľa § 39 ods. 1 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike v znení účinnom ku dňu 19.10.2008 (ďalej len „zákon o energetike“) neoprávneným odberom elektriny je odber a) bez uzatvorenej zmluvy alebo v rozpore s uzavretou zmluvou o pripojení k prenosovej sústave alebo o pripojení k distribučnej sústave, dodávke elektriny, zúčtovaní odchýlky účastníka trhu, prenesení zodpovednosti za odchýlku účastníka trhu na subjekt zúčtovania, alebo distribúcii elektriny, bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber elektriny, meraný meracím zariadením, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom sústavy, alebo na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii.

12. Podľa § 39 ods. 2 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike v znení účinnom ku dňu 19.10.2008 (ďalej len „zákon o energetike“) pri neoprávnenom odbere je ten, kto elektrinu odoberal, povinný uhradiť skutočne vzniknutú škodu. Ak nemožno vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny, ktorý ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

13. Odvolací súd uvádza, že z obsahu nároku žalobcu je zrejmé, že si uplatňuje nárok na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny z dôvodu podľa § 39 ods. 1 písm. a) bod 2. Z citovaného ustanovenia vypláva, že základným predpokladom, ktorý bezpodmienečne musí byť naplnený pre účinné uplatnenie náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom je práve absencia právneho titulu resp. absencia platnej zmluvy o dodávke elektriny, ktorej samotná existencia resp. neexistencia (jej zánik) tvorili v konaní spornú skutočnosť. Na to aby v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia zákona o energetike bolo možné hovoriť o neoprávnenosti odberu elektrickej energie na určitom odbernom mieste (v prípade ak je sporný zánik zmluvy o dodávke elektriny) je nevyhnutné mať bezpodmienečne vykonaným dokazovaním preukázanú skutočnosť osvedčujúcu neexistenciu predmetnej zmluvy napríklad pre márne uplynutie času na ktorú sa uzatvárala (v prípade zmluvy uzatváratej na dobu určitú), prípade pre platné vypovedanie alebo odstúpenie od zmluvy niektorou zo zmluvných strán. Z uvedeného je teda zrejmé, že subjekt oprávnený z nároku na náhradu škody neoprávneným odberom je pri uplatnení svojho práva podľa § 39 ods. 1 písm. a) bod 2 v konaní zaťažený dôkazným bremenom preukázania neoprávnenosti odberu pre absenciu platnej zmluvy o dodávke elektriny, pretože ináč by nebolo možné odber elektrickej energie zo strany odberateľa považovať za rozporný so zákonom o energetike, a teda klasifikovať ho ako neoprávnený. Pre zdôraznenie odvolací súd uvádza vzhľadom na vyššie uvedené, že v prípade ak prevádzkovateľ distribučnej sústavy, ktorému podľa jeho tvrdení mala vzniknúť škoda a ktorý je aktívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu škody vzniknutej neoprávneným odberom elektriny je povinný v prvom rade preukázať, že zmluva o dodávke elektriny, počas rozhodného obdobia (počas obdobia, ktorého malo dochádzať k

neoprávnenému odberu) pre dané odberné miesto uzatvorená nebola resp. platne zanikla a v dôsledku takejto skutočnosti a odberu elektriny odberateľom v príčinnej súvislosti s tým došlo k vzniku škody.

14. Pre civilné konanie platí dispozičná a prejednacía zásada, to znamená, že účastníci sú v ňom povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky, ide teda o toho účastníka, ktorý existenciu takýchto skutočností tvrdí. Ak účastník neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, vychádza súd pri zisťovaní skutkového stavu z dôkazov, ktoré boli v konaní vykonané, ako aj zo skutkových zistení založených na zhodnom tvrdení účastníkov (ÚS SR, II. ÚS 38/2015). Súd musí vo svojom rozhodnutí vychádzať zo stavu, ktorý zodpovedá a) dokázaným tvrdeniam účastníkov konania, b) skutočnostiam, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné a súd o ich pravdivosti nemá dôvodné pochybnosti, c) skutočnostiam, ktoré nie je nutné dokazovať a skutočnostiam vyplývajúcim z právnych alebo skutkových domniek a d) právnym fikciám. Ak žalobca chce byť v konaní úspešný, musí v žalobe uviesť skutočnosti odôvodňujúce ním uplatňovaný nárok a o týchto skutočnostiach je povinný predložiť plný dôkaz (Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 214/2014).

15. V konaní ide teda o nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej v dôsledku neoprávneného odberu elektriny, a to z dôvodu absencie zmluvy o dodávke elektriny uzatvorenej medzi dodávateľom na jednej strane a odberateľom na strane druhej, ktorej uzatvorenie predchádza samotnému odberu elektrickej energie konečným odberateľom. Keďže ako už bolo vyššie vyslovené v konaní medzi sporovými stranami bola sporná právne skutočnosť platného skončenia zmluvy o dodávke elektriny č. 9401823242, odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu riadne zisteného súdom prvej inštancie sa v rámci odvolacieho prieskumu zaoberal preukázaním platného ukončenia zmluvy o dodávke elektriny, a teda zistením existencie resp. neexistencie zmluvy počas obdobia od 19.10.2008 do 17.05.2011 v ktorom malo dochádzať k neoprávnenému odberu elektriny (rozhodné obdobie) ako fundamentálneho predpokladu pre uplatnenie nároku na náhradu škody neoprávneným odberom elektrickej energie podľa § 39 ods. 1 písm. a) bod 2 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike.

16. Z dôkazov predložených žalobcom v prvoinštančnom konaní, a to najmä výstupmi z elektronického systému spoločnosti ZSE Energia, a.s. (č.l. 31, 34, 226, 227, 228, 229), protokolu o zistení neoprávneného odberu (č. I. 9), ktoré mali preukazovať opodstatnenosť jeho nároku resp. mali preukazovať, že v období od 19.10.2008 do 17.05.2011 (rozhodné obdobie) dochádzalo na odbernom mieste K. O. XXX/X, A. - Z. Q. k neoprávnenému odberu elektriny z dôvodu zániku zmluvy o dodávke elektriny uzatvorenej medzi dodávateľom na jednej strane a Ing. P. K. (zosnulým manželom žalovanej) na strane druhej, nie je zrejmé či došlo k platnému zániku resp. odstúpeniu od zmluvy o dodávke elektriny, a to s poukazom na rozporné tvrdenia žalovanej, ktorá tvrdila, že nemala vedomosť o skončení danej zmluvy, čo malo preukazovať aj to, že po smrti jej nebohého manžela žiadala o vykonanie zmeny odberateľa „prepis“ elektromeru (č.l. 61). Z jednotlivých vyššie uvedených dôkazov predložených žalobcom vyplynulo, jednak že ako žalobca tak ani dodávateľ vo svojich interných dokumentoch neevidujú existenciu zmluvy o dodávke elektriny za obdobie od 19.10.2008 do 17.05.2011 (rozhodné obdobie) a jednak z protokolu o kontrole jednoznačne vyplynulo, že v danom rozhodnom období na odbernom mieste žalovanej dochádzalo k odberu elektriny s tým, že táto skutočnosť ani medzi sporovými stranami v prvoinštančnom konaní spornou nebola.

17. Podľa čl. II. bod 2.1 VOP platných a účinných od 01.08.2008 Združená zmluva (ktorou sa v zmysle čl. I bodu 1.2 VOP má na mysli aj zmluva o dodávke elektriny) medzi odberateľom a dodávateľom sa uzatvára spravidla na dobu neurčitú, pokiaľ v združenej zmluve nie je dohodnuté inak.

18. Podľa čl. XI. bod 11.1 VOP platných a účinných od 01.08.2008 upravujúcich ukončenie a zánik zmluvy, združená zmluva uzatvorená na dobu určitú zaniká uplynutím doby, na ktorú bola uzatvorená, pokiaľ nie je ukončená skôr podľa odseku 11.2.

19. Podľa čl. XI. bod 11.2 VOP platných a účinných od 01.08.2008 upravujúcich ukončenie a zánik zmluvy, združená zmluva môže byť ukončená písomnou dohodou zmluvných strán.

20. Podľa čl. XI. bod 11.3 VOP platných a účinných od 01.08.2008 upravujúcich ukončenie a zánik zmluvy, združenú zmluvu na dobu neurčitú môže vypovedať ktorákoľvek zo zmluvných strán s výpovednou lehotou jeden mesiac. Výpovedná lehota začína plynúť prvým kalendárnym dňom mesiaca, ktorý nasleduje po doručení písomnej výpovede druhej zmluvnej strane.

21. Podľa čl. XI. bod 11.4 VOP platných a účinných od 01.08.2008 upravujúcich ukončenie a zánik zmluvy, za podstatné porušenie Združenej zmluvy zo strany odberateľa sa považuje najmä: meškanie odberateľa s úhradou faktúry v lehote splatnosti, ak faktúru neuhradil ani v dodatočnej lehote určenej dodávateľom, neoprávnený odber elektriny v zmysle zákona o energetike, zmena účelu využitia

dodávanej elektriny na iný účel ako pre vlastnú spotrebu v domácnosti. V prípade podstatného porušenia združenej zmluvy odberateľom je dodávateľ oprávnený odstúpiť od združenej zmluvy. Účinnosť odstúpenia nastane dňom uvedeným v písomnom oznámení dodávateľa o odstúpení zaslanom odberateľovi. Písomné oznámenie dodávateľa podľa predchádzajúcej vety sa považuje za doručené odberateľovi dňom prevzatia zásielky alebo jej uloženia na pošte (aj keď sa o jej uložení odberateľ nedozvedel) alebo dňom odmietnutia prevzatia zásielky.

22. Podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

23. Podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

24. Vzhľadom na skutočnosť, že žiadna z procesných strán nevedela aj napriek výzve predložiť zmluvu o dodávke elektriny č. 9401823242 na základe čoho súdu nebolo možné oboznámiť sa s jej obsahom a zistiť či predmetná zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú a vzhľadom na túto skutočnosť odvolací súd bude postupovať v súlade s čl. II. bod 2.1 VOP a považovať túto zmluvu za uzatvorenú na dobu neurčitú. Odstúpenie od zmluvy je jednostranným adresným právnym úkonom, ktorý ak je v súlade s právom, spôsobí účinky bez ohľadu na vôľu alebo súhlas zmluvného partnera s tým, že vyvoláva účinky v momente, ak je adresované druhému účastníkovi zmluvy a ak dôjde včas. Z čl. XI. bod 11.4 VOP, podľa ktorého písomné odstúpenie od zmluvy sa považuje za doručené odberateľovi dňom prevzatia zásielky alebo jej uloženia na pošte (aj keď sa o jej uložení odberateľ nedozvedel) alebo dňom odmietnutia prevzatia zásielky je zrejmé, že v prípade odstúpenia od zmluvy ide o kvalifikované doručenie formou doporučeného listu alebo doručienky o k tom odosielateľovi zostáva doklad o odoslaní predmetnej zásielky v prípade doručienky aj o neprevzatí zásielky, a teda nejde o obyčajné doručovanie. Žalobca, ktorý sám v konaní na pojednávaní konanom dňa 09.04.2018 (č. I 163) navrhol vykonať dôkaz, ktorým by preukázal platné odstúpenie od zmluvy od dodávke elektriny a vyúčtovaciu faktúru za rok 2008 tento dôkaz nepreukázal s tým, že v písomnej odpovedi zo dňa 22.05.2018 (č. I. 168) uviedol, že vzhľadom na dlhý časový odstup nebolo možné predmetné dokumenty dohľadať s tým, že v konaní jednak nepredložil žiaden dokument resp. dôkaz svedčiaci o existencii písomného odstúpenia a jeho odoslania, prípadne jeho doručenia druhej zmluvne strane a zároveň ani dôvod pre ktorý malo dôjsť k odstúpeniu od zmluvy s poukazom na znenie čl. XI. bod 11.4 VOP platných a účinných od 01.08.2008. Tvrdenie žalobcu o zániku zmluvy pre odstúpenie od nej zo strany dodávateľa v konaní teda nebolo bezpečne preukázané s tým, že nemôže byť na ťarchu žalovanej nepreukázanie rozhodných skutočností, a teda neunesenie dôkazného bremena ohľadom podstatných a rozhodných skutočností zo strany žalobu, ktoré boli v konaní medzi stranami sporné. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že ak súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním dospel k záveru o opodstatnenosti nároku žalobcu a rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti odvolaním napadnutého rozhodnutia, jeho rozhodnutie za správne a majúce podklad vo vykonanom dokazovaní považovať nemožno.

25. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť, významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci nebola alebo nemohla byť preukázaná a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Ak teda žalobca založil svoj nárok na náhradu škody neoprávneným odberom na neexistencii zmluvy o dodávke elektriny v rozhodnom období z dôvodu odstúpenia od zmluvy (pričom táto skutočnosť bola v konaní sporná) bol povinný na preukázanie svojich tvrdení predložiť dôkaz osvedčujúci platné a účinné odstúpenie od zmluvy napr. potvrdením o odoslaní zásielky odberateľovi, potvrdením o navrátení nedoručenej zásielky odberateľovi doručenkou prípadne iným dôkazom svedčiacim o platnom ukončení zmluvy o dodávke elektriny, prípadne svedčiacim aspoň o dôvode na odstúpenie od zmluvy. Nemôže byť na ťarchu žalovanej skutočnosť, že žalobca pre odstup času nemohol predmetné dôkazy dohľadať, pretože práve žalobca je v konaní tým subjektom, ktorého zaťažuje bremeno tvrdenia a preukázania skutočností a súčasne subjektom ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky.

26. S poukazom na vyššie uvedené je zrejmé, že odber, uskutočňovaný na odbernom mieste K. O. XXX/X, A. - Z. v rozhodnom období (od 19.10.2008 do 17.05.2011) nemožno subsumovať pod skutkovú podstatu neoprávneného odberu podľa § 39 ods. 1 písm. a) bod 2 zákona o energetike, pretože z dôkazov predložených žalobcom nemožno mať dostatočne za preukázané platné skončenie

záväzkovoprávneho vzťahu zo zmluvy o dodávke elektriny ako esenciálneho predpokladu, k naplneniu ktorého musí bezpodmienečne prísť, na to aby odber bol neoprávneným. Inak povedané odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu riadne zisteného v prvoinštančnom konaní sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie o skutočnosti, že v rozhodnom období pre predmetné odberné miesto nebola uzatvorená zmluva o dodávke elektriny, pretože táto skutočnosť bola v konaní medzi stranami sporná a zároveň nebola ničím preukázaná. Ak žalobca ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy založil svoj nárok na náhradu škody, argumentujúc neoprávnenosťou odberu elektriny z dôvodu podľa § 39 ods. 1 písm. a) bolo jeho fundamentálnou povinnosťou preukázať neexistenciu zmluvy o dodávke elektriny, a to platným odstúpením od zmluvy o dodávke elektriny. Odvolací súd v súvislosti z uvedeným dáva do pozornosti, že ak strana neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, vychádza súd pri zisťovaní skutkového stavu z dôkazov, ktoré boli v konaní vykonané, ako aj zo skutkových zistení založených na zhodnom tvrdení účastníkov.

27. Podľa čl. II. bodu 2.2 písm. a) sa združená zmluva uzatvára najmä pri zmene odberateľa na príslušnom odbernom mieste.

28. S právnym názorom súdu prvej inštancie vyslovenom v napadnutom rozsudku, podľa ktorého opodstatnenosť nároku žalobcu utvrdzuje aj skutočnosť, že žalovaná po smrti svojho manžela uzatvorila novú zmluvu o dodávke elektriny uznala, že pre dané odberné miesto v rozhodnom období nebola uzatvorená zmluva o dodávke elektriny (bod 41 rozsudku) sa odvolací súd nestotožnil a to s poukazom na znenie VOP platných a účinných od 01.08.2008, konkrétne čl. II. bodu 2.2 písm. a). Z citovaného znenia VOP je zrejmé, že bez ohľadu na skutočnosť existencie platnej zmluvy o dodávke elektriny zmenou respektíve tzv. „prepisom“ odberateľa dochádza k uzatvoreniu novej zmluvy o dodávke elektriny (združenej zmluvy) a preto vyššie citované tvrdenie súdu prvej inštancie obstať nemôže.

29. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď ostatné odvolacie dôvody už neposudzoval (súd nemusí dať odpovede na všetky).

30. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní procesne úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu proti procesne neúspešnému žalobcovi.

31. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).